

Zásoba v systému rescEU Mechanismu civilní ochrany Unie

I přes nedostatky v plánování, které komplikují její použití a udržitelnost, má cenný přínos k evropské civilní ochraně

Obsah

Body

01–13 | **Hlavní sdělení**

01–07 | Proč je tato oblast důležitá

08–13 | Co jsme zjistili a co doporučujeme

14–74 | **Podrobnější pohled na naše připomínky**

14–37 | Výzvy k podávání návrhů byly většinou v souladu s potřebami, ale jejich plánování komplikovala omezená doba na využití finančních prostředků z nástroje NextGenerationEU

18–22 | Výzvy k podávání návrhů byly vypracovány na základě analýz nedostatků, ale v některých případech nebyly k dispozici informace o potřebách členských států

23–28 | Nutnost čerpat finanční prostředky z nástroje NextGenerationEU v omezeném čase bránila v plánování některých výzev k podávání návrhů

29–34 | Komise a členské státy při vytváření společné strategické rezervy EU ne vždy využívaly synergií

35–37 | Komise se ve fázi plánování nezabývala udržitelností po skončení projektů financovaných z nástroje NextGenerationEU

38–58 | Pořízení a údržba kapacit rescEU byly ve většině případů náležité, v jejich dostupnosti však docházelo ke zpožděním

41–48 | Prostředky pro projekty rescEU byly obecně pořízeny v souladu s požadavky stanovenými ve výzvách a grantových dohodách

49–52 | U většiny projektů docházelo ke zpožděním, která ovlivnila dostupnost některých kapacit

53–58 | Údržba zásob byla zajištěna pouze do konce dostupnosti finančních prostředků z nástroje NextGenerationEU

59–74 | Nasazení kapacit rescEU bylo účinné, ale související postupy úhrad jsou někdy těžkopádné

63–69 | Nasazování kapacit rescEU bylo účinné a rychle se přizpůsobilo novým mimořádným událostem

70–71 | Vlivem administrativní zátěže se někdy zpozdilo podání žádostí o proplacení výdajů

72–74 | Důvody uvedené pro neposkytnutí reakce rescEU byly oprávněné

Přílohy

Příloha I – O auditu

Příloha II – Naše vzorky

Zkratky

Odpovědi Komise

Harmonogram

Auditní tým

Hlavní sdělení

Proč je tato oblast důležitá

- 01** **Mechanismus civilní ochrany Unie (UCPM)** je systém pro koordinaci reakce na katastrofy a civilní ochrany mezi členskými státy EU a deseti dalšími zapojenými státy, které nejsou členy EU, podporovaný Komisí. V oblasti, za niž nesou primární odpovědnost členské státy, je úloha UCPM založena na třech pilířích: prevenci, připravenosti a reakci. V rámci UCPM existují kapacity rescEU, což jsou strategické zásoby EU pro schopnost reakce na katastrofy. Tyto zásoby zahrnují letadla a vrtulníky pro hašení požárů a zdravotní evakuaci a dále základní vybavení, například polní nemocnice, energetická zařízení a dočasné ubytovací jednotky, zdravotnické potřeby a vybavení pro reakci na chemické, biologické, radiologické a jaderné mimořádné události. Zásoby v systému rescEU byly koncipovány jako další vrstva ochrany, která Unii umožní reagovat na katastrofy v krajních případech, kdy stávající kapacity na vnitrostátní úrovni nebo kapacity předem vyčleněné členskými státy nejsou schopny zajistit účinnou reakci.
- 02** Evropa se v posledních letech potýká se značnými výzvami vyplývajícími ze stále složitějšího prostředí rizik a hrozeb. Mezi tyto výzvy patří například bezpečnostní otázky, jako je útočná válka Ruska proti Ukrajině, záležitosti týkající se veřejného zdraví, například koronavirová pandemie, a dále změna klimatu a přírodní katastrofy. V této souvislosti došlo k výraznému nárůstu aktivací mechanismu civilní ochrany Unie. V letech 2020–2024 byl mechanismus civilní ochrany Unie aktivován 657krát, což představuje čtyřnásobný nárůst oproti počtu za předchozích pět let. Nedávný vývoj, který odráží rostoucí význam civilní ochrany a připravenosti na mimořádné situace na úrovni EU, zahrnuje zavedení [Strategie unie připravenosti](#) z roku 2025 a [Strategie EU pro vytváření zásob](#).

- 03** Rozpočet UCPM v rámci víceletého finančního rámce na období 2021–2027 činí 3,7 miliardy EUR. Zahrnuje přiděl z víceletého finančního rámce ve výši 1,6 miliardy EUR a další dočasný přiděl z nástroje NextGenerationEU ve výši 2 miliard EUR poskytnutý na řešení potřeb EU a jejích členských států v oblasti oživení vyplývajících z koronavirové pandemie. Tyto částky byly doplněny příspěvky do UCPM hrazenými zapojenými státy, které nejsou členy EU. Pro období 2021–2027 činí jejich celková výše 114 milionů EUR. Tři čtvrtiny (2,9 miliardy EUR) finančních prostředků UCPM na toto období byly přiděleny na rescEU.
- 04** Evropská komise předložila [legislativní návrh](#) nařízení o Mechanismu civilní ochrany Unie a podpoře EU pro připravenost a reakci na mimořádné situace v oblasti zdraví, kterým má být nahrazeno stávající [nařízení z roku 2021](#). Navrhovaný rozpočet ve výši 10,7 miliardy EUR v rámci nového víceletého finančního rámce na období 2028–2034 je výrazně vyšší než rozpočet současný. EÚD k tomuto návrhu zveřejnil své [stanovisko](#).
- 05** V rámci tohoto auditu jsme zkoumali způsob, jakým Komise plánuje a provádí projekty zaměřené na rozvoj a vytváření zásob v systému rescEU i jejich nasazení. Posuzovali jsme, zda:
- Komise posoudila potřeby a nedostatky na úrovni EU a zda výzvy k podávání návrhů vypracovala v souladu se zjištěnými potřebami,
 - projekty financované z kapacit rescEU byly prováděny účinně, včetně jejich údržby, jakmile byla k dispozici,
 - zásoba v systému rescEU byla použita k účinnému řešení žádostí o pomoc v případě katastrof a zda byla použita jako poslední možnost, jak bylo původně zamýšleno. Zkoumali jsme také, zda byla rozhodnutí nereagovat na žádosti o aktivaci odůvodněná.
- 06** Audit se týkal výzev k podávání návrhů, financovaných projektů a opatření v oblasti reakce v rámci rescEU v letech 2022–2024, které řídilo Generální ředitelství pro evropskou civilní ochranu a operace humanitární pomoci. Provedli jsme rovněž audit Úřadu pro připravenost a reakci na mimořádné situace v oblasti zdraví v souvislosti se dvěma výzvami a třemi projekty zařazenými do vzorku v oblasti zdravotnických a chemických, biologických, radiologických a jaderných protipatření.

- 07** Důvodem tohoto auditu byl význam civilní ochrany – a v poslední době i připravenosti obecně – v souvislosti s rostoucími riziky (bod **02**). Zpráva poskytuje tvůrcům politik a veřejnosti nezávislé posouzení toho, jak zásoba v systému rescEU UCPM přispívá k civilní ochraně EU. Upozorňuje na některé nedostatky a navrhuje doporučení ke zlepšení, která mohou přispět k probíhajícímu legislativnímu procesu týkajícímu se nového nástroje UCPM na období 2028–2034. Další souvislosti a podrobné informace o rozsahu a koncepci auditu jsou uvedeny v [příloze I](#).

Co jsme zjistili a co doporučujeme

- 08** Celkově jsme dospěli k závěru, že zásoba v systému rescEU mechanismu civilní ochrany Unie významně přispěla k evropské civilní ochraně, a to prostřednictvím nákupu a pronájmu různých kapacit rescEU a také jejich nasazením, pokud to bylo nutné z důvodu krize. Nedostatky v plánování výzev k předkládání návrhů však komplikovaly provádění projektů a jejich udržitelnost. V některých případech byly postupy spojené s žádostí o proplacení opatření souvisejících s nasazením zásob těžkopádné.
- 09** Zjistili jsme, že Komise poskytovala kapacity rescEU převážně v souladu se zjištěnými potřebami a že výzvy k podávání návrhů, které jsme zařadili do vzorku, byly vypracovány na základě analýz nedostatků na úrovni EU provedených před zavedením systému rescEU. Vyskytly se však případy, kdy Komise neměla informace o potřebách členských států v oblasti kapacit k dispozici: tyto informace někdy spadaly do oblasti národní bezpečnosti, a byly tudíž důvěrné. Výše finančních prostředků přidělených na výzvy k podávání návrhů nebyla vždy přímo spojena s posouzením potřeb. Kromě toho plánování některých výzev k podávání návrhů komplikoval omezený časový rámec pro využití finančních prostředků z nástroje NextGenerationEU (viz body **14–28**).

Doporučení 1

Zlepšit přidělování finančních prostředků na základě potřeb

Při plánování nových kapacit rescEU by Komise měla přidělovat finanční prostředky pouze těm kapacitám, u nichž má od členských států dostatečné informace k řešení nedostatků na úrovni EU.

Cílové datum provedení: konec roku 2028.

- 10** Komise a členské státy při vytváření společné strategické rezervy EU ne vždy využívaly synergií. Výzvy k předkládání návrhů mají například povahu soutěžního řízení, což ze své podstaty motivovalo žadatele k tomu, aby mezi sebou o finanční prostředky soutěžili. V dokumentech k výzvám nebyla žádná zvláštní ustanovení zmiňující možnost společných nákupů ze strany členských států. Zjistili jsme, že snahy o společný nákup zásob v systému rescEU přinesly výsledky pouze v jednom případě, a to prostřednictvím rámcové dohody. Viz body 29–34.

Doporučení 2

Podporovat synergie v procesu financování opatření na podporu zásoby v systému rescEU

V zájmu dosažení lepších cen, rychlejších dodacích lhůt a lepší interoperability některých zařízení by Komise měla:

- a) koncipovat výzvy k podávání návrhů tak, aby v relevantních případech podporovaly spolupráci mezi členskými státy, například prostřednictvím společného podávání žádostí;
- b) je-li to možné, rozvíjet kapacity rescEU prostřednictvím společného zadávání veřejných zakázek Komisí a členských států.

Cílové datum provedení: konec roku 2028.

- 11** Dospěli jsme k závěru, že kapacity rescEU byly ve většině případů po dobu trvání projektů pořizovány a udržovány odpovídajícím způsobem a v souladu s požadavky výzev. Nicméně zpoždění při pořizování některých kapacit mělo dopad na jejich včasnou dostupnost. U grantů financovaných z nástroje NextGenerationEU Komise ve výzvách k podávání návrhů nepředpokládala udržitelnost po datu ukončení projektů. Údržba zásob byla ve všech projektech zohledněna pouze do konce dostupnosti finančních prostředků z nástroje NextGenerationEU a následná údržba nebyla v této fázi řešena. Až v roce 2025 začala Komise spolupracovat s členskými státy na posouzení potřeb údržby po datu ukončení projektů a na zajištění provádění projektů NextGenerationEU od konce září 2026 až do prosince 2028.

- 12** Zjistili jsme také, že Komise do dvou výzev k podávání návrhů zahrnula jako hlavní zásadu aspekt zabezpečení dodávek některých kapacit a že jejich pořízení bylo otevřené evropským i neevropským dodavatelům. V neposlední řadě jsme konstatovali, že Komise začala zkoumat přístupy ke zlepšení řízení mechanismů pro vytváření zásob z hlediska řízení nákladů i připravenosti k nasazení, tyto přístupy však dosud nebyly uvedeny do praxe. Viz body [35–58](#).

Doporučení 3

Zlepšit udržitelnost projektů rescEU

Komise by ve spolupráci s členskými státy měla:

- a) naplánovat údržbu zásob v systému rescEU po celou dobu jejich provozní životnosti;
- b) posoudit způsoby, jak posílit bezpečnost dodávek podporou nákupu od evropských výrobců;
- c) zlepšit efektivnost řízení stávajících a budoucích mechanismů pro vytváření zásob.

Cílové datum provedení: konec roku 2028.

- 13** Zjistili jsme, že systém rescEU účinně reagoval na žádosti o pomoc a že prokázal schopnost rychle se přizpůsobit novým mimořádným událostem nad rámec tradiční civilní ochrany. Dospěli jsme však také k závěru, že požadavek, aby vnitrostátní orgány žádaly o úhradu jednotlivých grantů na reakci zvlášť, pro ně představoval komplikaci. V neposlední řadě se domníváme, že důvody uvedené pro rozhodnutí neprovádět opatření v oblasti reakce systému rescEU byly oprávněné. Viz body [59–74](#).

Doporučení 4

Zefektivnit proplácení nákladů na opatření v rámci reakce

Aby se snížila administrativní zátěž spojená s úhradou nákladů na opatření v rámci reakce, měla by Komise zjednodušit administrativní postupy, například používáním grantů, které by financovaly několik opatření najednou.

Cílové datum provedení: konec roku 2027.

Podrobnější pohled na naše připomínky

Výzvy k podávání návrhů byly většinou v souladu s potřebami, ale jejich plánování komplikovala omezená doba na využití finančních prostředků z nástroje NextGenerationEU

- 14** V roce 2019 byla právními předpisy EU¹ zahrnuta zásoba v systému rescEU do rámce mechanismu civilní ochrany Unie (UCPM). Tato zásoba, jejíž vytvoření bylo původně podníceno přírodními požáry v rozsáhlých oblastech Evropy v roce 2017, byla zřízena jako strategická rezerva v rámci evropských zásob v systému pro reakci na katastrofy, plně financovaná Unií prostřednictvím grantů. V souladu se svým původním účelem se systém rescEU původně zaměřil na vytvoření rezervy hasicích letadel a vrtulníků. Jeho působnost však byla následně rozšířena tak, aby zahrnoval i další druhy mimořádných událostí, zejména v reakci na krizi vyvolané koronavirovou pandemií a útočnou válkou Ruska proti Ukrajině. V důsledku toho se zásoba v systému rescEU postupně vyvíjela tak, aby zahrnovala i další kapacity. Patří mezi ně polní nemocnice, dopravní prostředky, energetická zařízení a dočasné ubytovací jednotky, zdravotnické potřeby a vybavení pro reakci na mimořádné situace v chemické, biologické, radiologické a jaderné oblasti ([příloha I](#)).

¹ Rozhodnutí (EU) 2019/420, kterým se mění rozhodnutí (EU) č. 1313/2013.

- 15** Na období 2021–2027 bylo z rozpočtu víceletého finančního rámce (VFR) mechanismu civilní ochrany Unie vyčleněno na kapacity rescEU přibližně 844 milionů EUR. Finanční prostředky, které jsou na zásoby v systému rescEU k dispozici, se v letech 2022 a 2023 výrazně zvýšily, jelikož z prostředků nástroje NextGenerationEU (NGEU) na ně bylo přiděleno 2,039 miliardy EUR. Kapacity rescEU byly většinou pořizovány prostřednictvím výzev k podávání návrhů vydaných Generálním ředitelstvím Komise pro evropskou civilní ochranu a operace humanitární pomoci (GR ECHO) jak členským státům EU, tak státům mimo EU², které se UCPM účastní.
- 16** V rámci naší auditní činnosti jsme z 15 výzev k podávání návrhů vybrali vzorek šesti, které byly vydány v letech 2022 až 2024 a z celkové částky 2,2 miliardy EUR za toto období představují téměř 1,8 miliardy EUR (*tabulka v příloze II*). Výzvy se týkaly pořizování, rozvoje a údržby kapacit rescEU v oblasti leteckého hašení lesních požárů, zdravotnických a chemických, biologických, radiologických a jaderných (CBRN) kapacit, nouzové letecké přepravy a logistiky a mobilních dočasných ubytovacích jednotek pro obyvatelstvo postižené katastrofou.
- 17** Posuzovali jsme, zda vytvoření systému rescEU vycházelo z posouzení potřeb. Zkoumali jsme také, zda bylo šest výzev k podávání návrhů v našem vzorku řádně vypracováno: zda byly podloženy včasnou a komplexní analýzou nedostatků s přihlédnutím k druhu potřebných kapacit, požadavkům na kvantitu a kvalitu, zeměpisnému rozložení a odhadovaným nákladům. V neposlední řadě jsme zkoumali, zda žádost, která byla úspěšná, splňovala jednotlivé požadavky stanovené Komisí.

² Albánie, Bosna a Hercegovina, Island, Moldavsko, Černá Hora, Severní Makedonie, Norsko, Srbsko, Turecko a Ukrajina.

Výzvy k podávání návrhů byly vypracovány na základě analýz nedostatků, ale v některých případech nebyly k dispozici informace o potřebách členských států

- 18** Aby Komise poskytla podklady pro vytvoření systému rescEU, vypracovala [hodnotící studii definic, nedostatků a nákladů na kapacity pro reakci na katastrofy](#) v rámci UCPM. Závěrečná zpráva zveřejněná v roce 2019 přinesla komplexní přehled nedostatků a poskytla tyto informace:
- a) přezkum a nové definice stávajících kapacit pro reakci;
 - b) analýzu nákladů;
 - c) analýzu nedostatků kapacit založenou na posouzení rizik;
 - d) revidované cíle v oblasti kapacit.
- 19** Zjistili jsme, že tato studie měla na legislativní rámec³ velký dopad, protože do oblasti působnosti systému rescEU zahrnula kapacity CBRN, dočasné ubytovací jednotky a dopravní a logistické kapacity a stanovila související požadavky na kvalitu.
- 20** Specifické potřeby v každé tematické oblasti (jako jsou kapacity CBRN a dočasné ubytovací jednotky) byly předmětem diskusí s odbornými pracovními skupinami, které uspořádala Komise a které zahrnovaly zástupce všech členských států EU i zapojených států mimo EU. Všechny výzvy k podávání návrhů, které jsme vybrali do vzorku, zohledňovaly buď potřeby zjištěné při analýze nedostatků kapacit ve studii z roku 2019, nebo výsledky diskusí odborných týmů, nebo obojí. Dvě výzvy k podávání návrhů týkající se leteckého hašení požárů byly příkladem, kdy byla nejprve provedena hloubková analýza potřeb tohoto typu kapacity ([rámeček 1](#)).

³ Na základě studie byly provedeny změny prováděcího rozhodnutí (EU) 2019/570 o kapacitách rescEU prostřednictvím prováděcích rozhodnutí (EU) 2021/88, 2022/288 a 2022/461.

Rámeček 1

Výzvy k podávání návrhů na kapacity pro letecké hašení lesních požárů byly podloženy analýzou nedostatků

Komise založila výzvu z roku 2022 k podávání návrhů na kapacity pro letecké hašení požárů na práci, kterou v letech 2019 až 2020 provedl pracovní tým zabývající se touto oblastí rescEU. Tým tvořili zástupci Komise a kvalifikovaní národní odborníci na řízení vnitrostátních flotil pro letecké hašení požárů z členských států EU a zapojených států mimo EU.

Na jednáních tohoto týmu se Komise a národní odborníci dohodli na zeměpisném rozložení kapacit rescEU s cílem přizpůsobit je regionálním potřebám.

Pokud jde o jižní Evropu, Komise a národní odborníci se shodli na tom, že je třeba pořídit šest modulů pro letecké hašení požárů (z nichž každý bude zahrnovat dvě středně velká obojživelná letadla), a doporučili, aby bylo pět z nich umístěno v Řecku, Španělsku, Francii, Chorvatsku a Itálii. Šestý modul mohl být umístěn buď v Portugalsku, nebo na Kypru.

Na následujících jednáních se Komise a národní odborníci dohodli na technických specifikacích letadel a posoudili očekávané náklady na každou kapacitu.

21 V konkrétním případě kapacit CBRN se v analýze nedostatků z roku 2019 poukazovalo na to, že vzhledem k nákladné povaze kapacit pro reakci v oblasti CBRN bude lepší rozvíjet je na úrovni EU. Analýza však neposkytla úplný rozsah nedostatků v kapacitách, protože některé z těchto informací byly z důvodu jejich významu pro národní bezpečnost klasifikovány jako důvěrné. Komise proto neměla o stávajících kapacitách v členských státech jasný přehled. Komise musela svou analýzu založit na rizicích zjištěných při diskusích v rámci odborného pracovního týmu a také na analýze zdravotních hrozeb vypracované Úřadem Komise pro připravenost a reakci na mimořádné situace v oblasti zdraví (HERA). Tyto zdroje byly hlavním základem pro vypracování výzev, a to první zdroj pro výzvy v oblasti kapacit CBRN vydané v roce 2022 a druhý zdroj pro výzvy v oblasti zdravotnických kapacit CBRN vydané v roce 2023.

22 Analýza nedostatků z roku 2019 byla dále omezena tím, že vycházela z vnitrostátních posouzení rizik, která neměla jednotnou úroveň informací. Podle závěrečné zprávy (bod 18) nebyl k dispozici plný přístup k podrobným předpokladům scénářů, z nichž tato posouzení vycházela, ani k plánovaným preventivním a zmírňujícím opatřením.

Nutnost čerpat finanční prostředky z nástroje NextGenerationEU v omezeném čase bránila v plánování některých výzev k podávání návrhů

- 23** V období 2022–2024 byly kapacity rescEU financovány buď z rozpočtu VFR, nebo z prostředků NGEU. Prostředky VFR mají být přiděleny na závazky do konce roku 2027⁴, zatímco prostředky NGEU (*rámeček v příloze I*) měly být přiděleny na závazky do konce roku 2023 a vyplaceny do konce roku 2026⁵ a projekty musí být podle grantových dohod provedeny do září 2026.
- 24** V našem vzorku byly obě výzvy k podávání návrhů týkající se nákupu nebo dočasného pronájmu kapacit pro letecké hašení požárů financovány z rozpočtu VFR mechanismu civilní ochrany Unie. Naproti tomu výzvy k podávání návrhů týkající se kapacit CBRN, dočasných ubytovacích jednotek a dopravy a logistiky byly financovány z nástroje NGEU. Výzvy týkající se kapacit CBRN byly financovány z příspěvku úřadu HERA na UCPM prostřednictvím dohody o společném pověření, v rámci které bylo v prostředcích na závazky poskytnuto GR ECHO 580,5 milionu EUR v roce 2022 a 685,5 milionu EUR v roce 2023 na vývoj zásob zdravotnického materiálu pro reakci na mimořádné události v oblasti CBRN.
- 25** Zjistili jsme, že ačkoli se všechny výzvy k podávání návrhů v našem vzorku zabývaly riziky nebo nedostatky zjištěnými v posouzení nedostatků z roku 2019 nebo v diskusích v odborném týmu, ve dvou případech nebyl k dispozici dostatek času na jejich důkladné vypracování. Například v době výzvy k předkládání návrhů v oblasti CBRN v roce 2022 se v interním dokumentu Komise poukazyvalo na časový tlak na přidělení [finančních prostředků] NGEU. Upozorňovalo se v něm na to, že nařízení o NGEU obsahuje požadavek, že musí být přijaty právní závazky ve výši 60 % finančních prostředků NGEU, což by do konce roku 2022 představovalo téměř 1,2 miliardy EUR a vyžadovalo by to rychlou dohodu a pokrok. To potvrzuje náš závěr, že výzva z roku 2022 byla zaměřena na čerpání finančních prostředků NGEU, které byly náhle k dispozici. Uchazeči o podporu v rámci výzvy z roku 2022 týkající se CBRN ve skutečnosti předložili návrhy projektů s mnohem nižší rozpočtovanou částkou, než bylo finanční krytí výzvy. V reakci na válku Ruska proti Ukrajině a v souvislosti s ní Komise po konzultaci s členskými státy a zapojenými státy mimo EU navrhla, aby žadatelé o podporu své rozpočty projektů výrazně zvýšili. Jeden žadatel tak zvýšil svůj rozpočet projektu o 86 milionů EUR (55 %) a druhý o 63 milionů EUR (113 %), aby pořídili více vybavení s ohledem na vyvíjející se rizika spojená s válkou Ruska proti Ukrajině.

⁴ Čl. 114 odst. 2 *finančního nařízení*.

⁵ Čl. 3 odst. 4 a odst. 9 *nařízení Rady č. 2020/2094*.

- 26** V roce 2022 zveřejnila Komise výzvu k podávání návrhů v oblasti dopravy a logistiky. Žádosti předložily pouze dva členské státy. Jedna z nich byla stažena. U druhé bylo zapotřebí několik kol otázek a odpovědí, aby byly vyjasněny potřeby uvedené ve výzvě. Změny původního návrhu navíc vedly k pětinasobnému zvýšení původního rozpočtu z 27 milionů EUR na téměř 136 milionů EUR, protože první verze návrhu obsahovala o jedno letadlo méně – dvě letadla namísto tří v konečném návrhu – a nezahrnovala náklady na hodiny letové doby.
- 27** Tento jediný vybraný návrh nesplňoval všechny požadavky výzvy v plném rozsahu ([rámeček 2](#)). Dotyčný členský stát měl sice dostatečné zkušenosti s projekty srovnatelné velikosti, neměl ale předchozí zkušenosti s projekty zahrnujícími poskytování služeb letecké dopravy rychlé reakce v mimořádných situacích, což byl nový druh kapacity. Příslušný žadatel to však považoval za příležitost doplnit svou činnost v oblasti vytváření zásob dopravou a logistikou. Ve fázi hodnocení návrhu Komise zjistila riziko, že schopnost žadatele řídit projekt bude oslabena kvůli nedostatku pracovníků, nezpochybnila však harmonogram, který byl nakonec příliš ambiciózní, jelikož u projektu došlo k závažným zpožděním ([rámeček 5](#)).

Rámeček 2

Požadavky výzvy k podávání návrhů v oblasti dopravy a logistiky

Výzva k podávání návrhů v oblasti dopravy a logistiky obsahovala požadavek, aby žadatelé o podporu zajistili, že budou mít k dispozici dvě víceúčelová letadla a jedno letadlo pro zdravotní evakuaci v případech, kdy víceúčelová letadla nebudou splňovat kritéria pro zdravotní evakuaci (jako je schopnost přepravit alespoň čtyři jednotky intenzivní péče nebo 24 nosítek), v souladu s [prováděcím rozhodnutím 2019/570](#).

Výzva rovněž stanovila pro žadatele další podmínky:

- zajistit nepřetržitý provoz ve dne i v noci,
- v případě potřeby fungovat za náročných okolností, například v blízkosti válečné zóny,
- zajišťovat logistické podpůrné funkce, jako je nakládka a vykládka materiálu,
- přepravovat zvláštní zboží a manipulovat s ním podle mezinárodních norem.

Vybraný žadatel tyto další požadavky nesplňoval v plné míře. Nabízená letadla sice mohla být v provozu ve dne i v noci, ale měla omezení, pokud jde o provoz v náročných podmínkách (vzhledem k typu motoru navrhovaných letadel), o nakládku a vykládku materiálu (protože by potřebovala logistickou podporu na zemi) a přepravu některých modulů, jako jsou vozidla pro hašení lesních požárů.

- 28** Zkoumali jsme výzvu k podávání návrhů na poskytování dočasných ubytovacích jednotek, kterou jsme považovali za dobře vypracovanou navzdory časovým omezením při čerpání finančních prostředků NGEU. Zjistili jsme, že ve výzvě není přímo vyžadováno, aby členské státy navrhly určitý typ ubytovacích jednotek, aby se zabránilo neúmyslné diskriminaci žadatelů. Komise stanovila minimální soubor prvků, které mají být doplněny konkrétními řešeními navrženými členskými státy, což jim umožní zapojit vlastní zkušenosti i inovace z průmyslu. Zjistili jsme, že tento přístup přinesl pozitivní výsledky. Je tomu tak proto, že Komise mohla vybrat různé projekty k financování, včetně projektů, v jejichž rámci byly poskytnuty dva typy ubytovacích jednotek: jednotky určené ke krátkodobému nebo střednědobému využití, která lze snadno přepravovat a instalovat, a složitější jednotky, která poskytují lepší střednědobé řešení.

Komise a členské státy při vytváření společné strategické rezervy EU ne vždy využívaly synergií

- 29** Všechny kapacity rescEU jsou umístěny v členských státech a zapojených státech mimo EU, které jsou ochotny reagovat na výzvy Komise k podávání návrhů. Komise a členské státy musí zajistit⁶ odpovídající zeměpisné rozložení kapacit rescEU. Při posuzování výzev k podávání návrhů ve vzorku jsme zjistili, že zeměpisné rozložení kapacit rescEU v celé EU a v zapojených státech mimo EU záviselo na tom, zda jsou členské a zapojené státy ochotny se těchto projektů účastnit.
- 30** Závěrečná zpráva z roku 2019 o [hodnotící studii definic, nedostatků a nákladů kapacit pro reakci v rámci UCPM](#) se zabývá záležitostmi relevantními pro společné zadávání veřejných zakázek a skladování kapacit, které je třeba zohlednit ve fázi akvizice. Žádná z výzev k předkládání návrhů zařazených do vzorku však na tyto úvahy neodkazovala. V dokumentech k výzvám nebyla uvedena žádná zvláštní ustanovení zmiňující možnost společných nákupů ze strany členských států (např. výhody pro žádosti konsorcií).
- 31** Příjemce u jednoho z projektů zařazených do vzorku potvrdil, že Komise na schůzkách odborných týmů poskytla informace o možnosti vybrat si společný nákup. Systém výzev k předkládání návrhů však ze své podstaty motivoval žadatele k tomu, aby si při získávání finančních prostředků vzájemně konkurovali. Jiný příjemce projektu se při vypracovávání svého návrhu projektu pokusil kontaktovat jiné členské státy, ale neobdržel žádnou odpověď.
- 32** U jednoho projektu v rámci výzev k podávání návrhů zařazených do vzorku zprostředkoval pořízení položky prostřednictvím rámcové dohody pro čtrnáct členských států EU a zúčastněných států mimo EU úřad HERA. Tuto příležitost považoval příjemce projektu za pozitivní, protože musel v krátké době a bez výhody rámcové dohody obstarat i velké množství dalších položek.
- 33** V jiném případě se pokusila Komise zprostředkovat společné zadávací řízení pro šest členských států, kterým byly přiděleny finanční prostředky na pořízení kapacit pro letecké hašení požárů. Komise podle svého výkladu v roce 2021 však považovala za právně nemožné pořídit vybavení přímo jménem členských států, pokud by sama nebyla vlastníkem alespoň části toho, co mělo být pořízeno. Po revizi [finančního nařízení](#)⁷ v listopadu 2024 bylo umožněno, aby v takových případech Komise prováděla přímé zadávání veřejných zakázek jménem členských států.

⁶ Čl. 12 odst. 1 [rozhodnutí č. 1313/2013](#).

⁷ Článek 168.

- 34** Domníváme se, že nejvhodnějším subjektem pro zajištění doplňkovosti s ostatními evropskými kapacitami při posuzování projektových návrhů žadatelů byla Komise. Doplňkovost se stávajícími zásobami EU byla jedním z dílčích kritérií pro hodnocení relevantnosti projektů v rámci výzev k předkládání návrhů týkajících se kapacity v oblasti CBRN, které jsme vybrali do vzorku. U výzvy k podávání návrhů z roku 2022 však Komise toto dílčí kritérium posoudila pouze z hlediska interoperability, což je pouze jeden aspekt doplňkovosti. To se zlepšilo u výzvy k podávání návrhů na rok 2023 v téže oblasti – doplňkovost do ní byla zahrnuta jako dílčí kritérium a byla posouzena Komisí v její hodnotící zprávě.

Komise se ve fázi plánování nezabývala udržitelností po skončení projektů financovaných z nástroje NextGenerationEU

- 35** Čtyři ze šesti výzev k předkládání návrhů ve vzorku byly vypracovány se standardním časovým rámcem pro provádění prostředků NGEU, což omezuje střednědobé plánování prostředků pořízených v rámci různých grantů. Žadatelé o podporu pro své projekty byli povinni informovat o tom, jak bude s pořízenými prostředky nakládáno, včetně jejich údržby, až do konce projektu v září 2026. Jeden žadatel vyjádřil obavy ohledně udržitelnosti kapacit již ve fázi návrhu projektu v roce 2022, ale záležitost nebyla v této fázi řešena. Obě výzvy týkající se leteckého hašení požárů nebyly tímto omezením vázány, neboť byly financovány z rozpočtu VFR mechanismu civilní ochrany Unie.
- 36** Pokud jde o dvě výzvy v oblasti kapacit CBRN, žadatelé vypracovali plány na služby údržby zásob až do konce projektu. Ustanovení o tom, co se bude dít s prostředky po skončení projektu, obsahoval ze všech návrhů projektů financovaných z nástroje NGEU pouze jeden. V tomto případě příjemce projektu rovněž plánoval možnost zajistit služby údržby i po datu skončení projektu tím, že do smlouvy o veřejné zakázce zahrnul ustanovení umožňující prodloužit smlouvu po datu skončení projektu o jeden rok ([rámeček 3](#)).

Rámeček 3

Plánování udržitelnosti po datu skončení projektu

Podle grantové dohody mezi Komisí a dotčeným členským státem musel jeden příjemce projektu naplánovat jednak to, co se s pořízenými prostředky stane v budoucnu po skončení projektu (zejména s položkami, jejichž životnost byla výrazně delší než doba trvání projektu v délce 3 let a 9 měsíců), a také recyklaci některých položek zásob.

Ve smlouvě z jednoho zadávacího řízení na kapacity CBRN v našem vzorku uzavřel příjemce z členského státu s dodavatelem ujednání o údržbě v časovém rámci přesahujícím dobu trvání projektu, neboť životnost některých položek zásob měla daleko přesáhnout datum skončení projektu. Do prosince 2025 však smlouva na údržbu vztahující se na období po září 2026 nebyla uzavřena, neboť Komise neměla žádné informace o tom, zda lze dobu trvání grantu na toto období prodloužit. Nicméně jelikož příjemce projektu zahrnul údržbu do své veřejné zakázky, mohl uzavírat smlouvy na údržbu i po září 2026, pokud by byla doba trvání projektu prodloužena.

- 37** Do konce roku 2025 Komise neposkytla vnitrostátním orgánům žádné informace o plánování udržitelnosti v období od konce roku 2026 do začátku příštího VFR v roce 2028. V prosinci 2025 informovala Komise členské státy, že byla udělena výjimka pro prodloužení období provádění projektu nejpozději do 31. prosince 2028. K březnu 2026 však nebyla otázka potřebných finančních prostředků na údržbu zásob rescEU do příštího VFR stále vyřešena.

Pořízení a údržba kapacit rescEU byly ve většině případů náležité, v jejich dostupnosti však docházelo ke zpožděním

- 38** Z celkového počtu 75 projektů financovaných v rámci jedné ze šesti výzev k podávání návrhů zařazených do vzorku, které byly vyhlášeny v letech 2022 až 2024, jsme vybrali vzorek sedmi projektů (bod 16). Tyto projekty představovaly 36 % celkových poskytnutých finančních prostředků (tj. 800 milionů EUR ze 2,2 miliardy EUR). Do tohoto vzorku jsme přidali jeden přímo zadaný projekt.
- 39** Projekty v našem vzorku zahrnovaly pořízení nebo pronájem hasicích kapacit (projekty 1 a 7), vytváření zásob a údržbu CBRN a zdravotnického materiálu (projekty 2, 3 a 6), zajištění letecké přepravy osob a vybavení (projekt 4), nákup mobilních dočasných ubytovacích jednotek pro obyvatelstvo postižené katastrofou (projekt 5) a nákup nouzových dodávek energie (projekt 8). **Rámeček 4** uvádí několik příkladů různých typů projektů rescEU zařazených do vzorku. Úplný seznam projektů je uveden v **příloze II**.

Rámeček 4

Příklady projektů rescEU zařazených do vzorku

Chemické, biologické, radiologické a jaderné zásoby (projekty 2, 3 a 6)

Systém rescEU byl použit k financování projektů zaměřených na zvýšení schopnosti EU reagovat na incidenty v chemické, biologické, radiologické a jaderné oblasti.

V rámci těchto projektů byly zásoby vytvářeny na základě různých referenčních scénářů mimořádných událostí. Plánování zohlednilo povahu a rozsah možných incidentů a opatření v rámci reakce plánovaných v takových případech.

Zásoby zahrnují zdravotnický materiál, ochranné a dekontaminační vybavení a další položky, které by mohly být potřeba pro zásahové složky v první linii nebo širší populaci.

Zdroj: Rescue Borealis exercise, 2025, Ministerstvo vnitra, Finsko.

Dočasné ubytovací kapacity rescEU: Kontejnerová města (projekt 5)

Systém rescEU byl použit také k financování projektu zaměřeného na poskytnutí dočasných ubytovacích jednotek pro rychlé nasazení na místě mimořádné události, jako je velké zemětřesení. Ubytovací jednotky vytvoří kontejnerová města s prostorem pro bydlení, hygienu a sanitaci, základní lékařskou péči, cisterny na vodu a generátory energie, vždy pro 256 osob. Kapacita je flexibilní: kontejnerové moduly poskytují v každém jednotlivém případě cílenou reakci na potřeby postižených zemí.

Zdroj: EÚD.

Přechodná fáze rescEU – modul pro letecké hašení požárů, který je k dispozici pro reakci během období požárů (projekt 7)

Komise každoročně vyhlašuje výzvy k předkládání návrhů na financování pronájmu letadel, která mají být během období lesních požárů (15. června až 31. října) dána k dispozici pro systém rescEU. Projekt v našem vzorku sestával z jednoho modulu pro letecké hašení požárů (zahrnujícího dvě středně velká obojživelná letadla a jejich posádky), který Itálie dala k dispozici pro systém rescEU. Tato letadla mohou být používána v jiných zemích, které nemají dostatečné zdroje pro zvládnutí rozsáhlých lesních požárů.

Zdroj: EÚD.

- 40** Posuzovali jsme, zda členské státy pořídily nebo pronajaly kapacity rescEU účinně, jakož i dostupnost těchto kapacit v různých zemích. Zkoumali jsme také, jak byly kapacity od okamžiku, kdy byly k dispozici, udržovány a řízeny.

Prostředky pro projekty rescEU byly obecně pořízeny v souladu s požadavky stanovenými ve výzvách a grantových dohodách

- 41** Celkově osm projektů ve vzorku buď pořídilo všechny kapacity uvedené v grantové dohodě v souladu s požadavky výzvy a grantové dohody, nebo bylo na dobré cestě k jejich pořízení. Zjistili jsme, že vybrané veřejné zakázky v rámci projektů byly v souladu s cenou, kvalitou a množstvím stanovenými v grantových dohodách a v souladu s průzkumem trhu provedeným před zahájením zadávacího řízení, s výjimkou jednoho projektu. Tento projekt byl rovněž předmětem vyšetřování [Evropského úřadu pro boj proti podvodům \(OLAF\)](#).
- 42** V únoru 2025 doporučil úřad OLAF získat zpět finanční prostředky ve výši více než 91 milionů EUR ze 114 milionů EUR, které byly určeny na nákup generátorů elektřiny pro oblasti postižené nedostatkem elektřiny v důsledku války Ruska proti Ukrajině. Podle úřadu OLAF bylo zadávací řízení v rozporu se zásadami transparentnosti, hospodářské soutěže, rovného zacházení a řádného finančního řízení. Šetření odhalilo nadsazení cen, nedostatečnou hospodářskou soutěž a neoprávněné výhody poskytnuté některým dodavatelům. Komise proto nařídila, aby byl proveden nezávislý audit systémů vnitřní kontroly a využití finančních prostředků grantových dohod týkajících se zbývajících grantů z rescEU příslušného orgánu členského státu. Komise plánuje tento případ v roce 2026 dále sledovat s cílem uplatnit finanční opravy.
- 43** Ačkoli došlo ke zpožděním (body [50–52](#)), do listopadu 2025 byla většina prostředků z projektů v našem vzorku k dispozici, jak potvrdily naše kontroly na místě, a po registraci ve společném komunikačním a informačním systému pro mimořádné události (CECIS) byla připravena k nasazení. CECIS je internetová aplikace pro varování a oznamování, která umožňuje výměnu informací v reálném čase mezi Střediskem pro koordinaci odezvy na mimořádné události (ERCC) a 37 národními kontaktními místy UCPM, což jsou orgány nebo ministerstva civilní ochrany, která mají nepřetržitý provoz a jsou určena jednotlivými zeměmi ke koordinaci s ERCC. V případě projektu vyšetřovaného úřadem OLAF již prostředky uložené ve skladech nejsou vzhledem k probíhajícím vnitrostátním vyšetřováním k dispozici pro nasazení.
- 44** Kapacity byly do systému CECIS registrovány buď postupně, když byly příslušné položky dodány a uloženy do skladů, nebo v některých případech když byl ve skladech sestaven celý modul pro nasazení. V roce 2025 Komise zavedla systém CECIS 2.0. Tento modernizovaný systém obsahuje vylepšení umožňující zmírnit riziko chyb způsobených manuální registrací prostředků.

45 Civilní ochrana sice spadá do pravomoci členských států, avšak příjemci důrazně podporují a vítají aspekt solidarity a sdílení znalostí při přípravě na mimořádné události a reakci na ně⁸. Grantové dohody vyžadují, aby bylo na položkách uvedeno logo rescEU, a upozornilo tak na solidaritu EU v praxi. Během našich auditních návštěv jsme zjistili, že na většině položek, které jsme kontrolovali, je logo skutečně umístěno (*fotografie 1*) – až na dvě výjimky. V jednom případě nebylo logo uvedeno na balených předmětech uložených ve skladu, ale bylo plánováno, že předměty budou označeny logem při přípravě k uvedení do provozu v souladu se standardními provozními postupy skladu. V druhém případě nebyla logem rescEU označena letadla pro letecké hašení požárů.

Fotografie 1 | Dočasné ubytovací jednotky kapacit rescEU: logo EU na příkrývce

Zdroj: EÚD.

⁸ Zvláštní průzkum Eurobarometru, 511b, Zpráva o civilní ochraně EU, síť znalostí Unie v oblasti civilní ochrany, 2021.

- 46** Zjistili jsme, že civilní ochrana financovaná EU se odklání od své tradiční úlohy spočívající v poskytování podpory během katastrof a mimořádných událostí v členských státech v době míru a místo toho směřuje k integrovanější úloze v oblasti národní obrany, bezpečnosti a veřejného zdraví. Tento trend se odráží v růstu kapacit rescEU od roku 2019, který byl způsoben koronavirovou pandemií a válkou na Ukrajině. V našem vzorku kontrolovaných projektů sice byla potřeba zajistit dodávky uvedena v některých výzvách k předkládání návrhů jako hlavní zásada, ale nákup různých typů kapacit rescEU byl otevřen evropským i mimoevropským dodavatelům. Některé členské státy vyjádřily z hlediska bezpečnosti dodávek a strategické autonomie přání, aby se prozkoumalo, zda by EU mohla využít své vyjednávací síly k upřednostnění nákupu prostředků vyrobených v Evropě.
- 47** Například v rámci projektu týkajícího se leteckého hašení požárů a zahrnujícího nákup dvou středně těžkých obojživelných letadel provedl členský stát průzkum trhu, jehož výsledkem byly návrhy na pořízení modernizovaných verzí starších modelů nebo prototypů letadel, které dosud nebyly certifikovány. Vzhledem k aktuálnímu nedostatku dodavatelů se dohodl tento členský stát společně s pěti dalšími, že zahájí jednání s výrobcem ze země mimo EU, jenž ukončil výrobu středně velkých obojživelných letadel, která tyto státy pořídily v minulosti. Tyto členské státy požádaly Komisi, aby jednání podpořila ze dvou důvodů: zaprvé proto, že k obnovení výroby bylo nutné dosáhnout objednávku minimálního množství 20 letadel, a zadruhé proto, aby byly pro nákup letadel zajištěny konkurenční ceny a spolehlivé záruky.
- 48** Proces jednání na úrovni EU trval více než dva roky. Následně byla v roce 2024 podepsána zvláštní smlouva mezi členským státem a dodavatelem na letadla, která měla být dodána v letech 2029 a 2030, tedy po skončení stávajícího období VFR. Zdlouhavá jednání s tímto dodavatelem vedla retrospektivně k obavám tohoto členského státu ohledně toho, zda finanční prostředky potřebné k obnovení výroby hasicího letadla v zemi mimo EU mohly být místo toho použity na podporu vývoje takového letadla evropským výrobcem.

U většiny projektů docházelo ke zpožděním, která ovlivnila dostupnost některých kapacit

- 49** V době auditu stále probíhalo sedm z osmi projektů zařazených do vzorku. Šest projektů mělo být provedeno do srpna nebo září 2026 a jeden do roku 2030.
- 50** Dva projekty byly provedeny podle plánu. U šesti zbývajících projektů došlo ke zpoždění při provádění některých milníků týkajících se zadávání veřejných zakázek na kapacity rescEU. Zjistili jsme, že včasnost provádění projektů byla často ovlivněna zdlouhavými zadávacími řízeními, jako je příprava složitých technických specifikací, a dostupností výrobků na trhu. V **ráměčku 5** je uveden příklad projektu se značným zpožděním.

Rámeček 5

Značná zpoždění při zajišťování zakázky na leteckou dopravu v rámci systému rescEU

Jeden projekt zahrnoval pronájem dvou velkých letadel pro přepravu cestujících a nákladu a také letadel pro zdravotní evakuaci a zdravotnický tým.

Jelikož se jednalo o první dopravně-logistický projekt financovaný z rescEU, který byl navíc složitý, bylo obtížné definovat technické specifikace. Vyskytly se rovněž problémy se zajištěním vnitrostátního financování pro část projektu týkající se DPH. Tyto faktory přispěly ke zpoždění projektu o 27 měsíců: milník, který se týkal zadávacího řízení na dvě víceúčelová letadla a byl naplánován na 5. měsíc, byl splněn v 32. měsíci.

- 51** Projekt týkající se dočasných ubytovacích jednotek a tři projekty související s položkami CBRN a zdravotnickými položkami byly z velké části úspěšné, pokud jde o včasné pořízení položek. Docházelo ke zpožděním – podle vysvětlení zejména proto, že některé položky, například očkovací látky, nebyly z důvodu nedostupnosti skladem. Některé další položky, jako jsou inovativní, technologicky vyspělé ochranné obleky se samostatným větráním, nebylo v rámci dostupného rozpočtu možné na trhu pořídit.
- 52** Projekty financované z nástroje NGEU mají pevně stanovený časový rámec. Vzhledem k pevně stanovenému datu skončení, které z toho vyplývá, byla doba mezi okamžikem, kdy byly všechny kapacity rescEU pro každý financovaný projekt plně k dispozici, a datem skončení projektu tudíž krátká. U zpožděných projektů se toto časové rozpětí dále zkrátilo. Až na jeden byly všechny granty financované z nástroje NGEU, které jsme vybrali do vzorku, plně naskladněny až na začátku roku 2026, přičemž datem ukončení projektů je září 2026.

Údržba zásob byla zajištěna pouze do konce dostupnosti finančních prostředků z nástroje NextGenerationEU

- 53** Projekty NGEU musí být dokončeny do září 2026, přičemž Komise provede všechny konečné platby do prosince 2026. Tato skutečnost ovlivnila u všech projektů v našem vzorku, které obdržely finanční prostředky z NGEU, plánování údržby zásob po jejich pořízení, která byla u všech těchto projektů plánována pouze do září 2026 – kromě jednoho případu, kde se od počátku neplánoval na údržbu žádný rozpočet. V době našeho auditu Komise stále pracovala na řešení pro financování údržby těchto projektů od 1. října 2026 do 31. prosince 2027, tedy do konce stávajícího VFR. V prosinci 2025 Komise informovala příjemce, že byla udělena výjimka na prodloužení projektů (bod [37](#)).

- 54** U jednoho projektu týkajícího se výzvy vyhlášené v roce 2022, která zahrnovala pořízení zásob CBRN, došlo během jeho provádění ke značně nedostatečnému čerpání prostředků. Komise souhlasila s dotčeným členským státem, že rozdíl mezi plánovanými a skutečnými výdaji by mohl být použit na pořízení dalších položek zaměřených na pomoc při incidentech v oblasti CBRN. Domníváme se však, že vynakládání finančních prostředků na dodatečné kapacity blíže k datu skončení projektu zhoršuje problém s udržitelností zásob financovaných v rámci NGEU po září 2026, na což poukazovali také jiní příjemci projektu (viz [rámeček 6](#)).

Rámeček 6

Údržba zásob financovaných z NGEU může být nákladná

Dalším nejdůležitějším krokem po pořízení zásob rescEU je jejich údržba, aby bylo zajištěno, že zásoby zůstanou k dispozici pro nasazení. To vyžaduje řádné plánování. Kontinuita financování tak má přímý dopad na provozní životnost zásob. Nedostatečná kontinuita ohrožuje finanční prostředky investované do rozvoje kapacit rescEU a připravenosti EU na krizi.

Například podle příjemce projektu by zásoby CBRN a zdravotnické zásoby v rámci jednoho projektu vyžadovaly 10 milionů EUR na pokrytí naprostého minima nákladů na skladování, nebo až 68 milionů EUR na úplnou údržbu, včetně doplnění zboží podléhajícího rychlé zkáze.

- 55** Velké zásoby ve skladech je nutné neustále monitorovat, aby bylo zajištěno, že budou neustále připraveny k použití. To je důležité u výrobků s datem konce doby použitelnosti, jako jsou některé zdravotnické výrobky, dále u zařízení, jejichž baterie je třeba pravidelně nabíjet, a u zařízení, jako jsou spektrometry, u nichž je třeba pravidelně kontrolovat kalibraci.
- 56** Údržba ve skladech – včetně expirace a rotace některých položek – nebyla vždy systematizována nebo automatizována. V jednom případě jsme zjistili, že členský stát používá pro sledování údržbových prací a aktualizací jednoduchou tabulku. V jiném případě nám o dokumentaci týkající se sledování údržbových prací nebyl poskytnut žádný důkaz.
- 57** Během našich návštěv na místě jsme zjistili, že všichni příjemci jsou připraveni dodržet 12hodinovou lhůtu pro nasazení kapacit rescEU. Standardní operační postupy pro skladování, údržbu a nasazení, které byly důležitým výstupem projektu, aby byla zajištěna připravenost zásob, buď byly zavedeny, nebo byly vypracovávány v souladu s grantovými dohodami.
- 58** Rovněž jsme konstatovali, že Komise a příjemci projektů zkoumají několik možností, jak zlepšit řízení stávajících nebo budoucích mechanismů vytváření zásob, a to jak z hlediska řízení nákladů, tak z hlediska připravenosti k nasazení ([rámeček 7](#)).

Rámeček 7

Průzkum přístupů ke zlepšení efektivnosti zásob

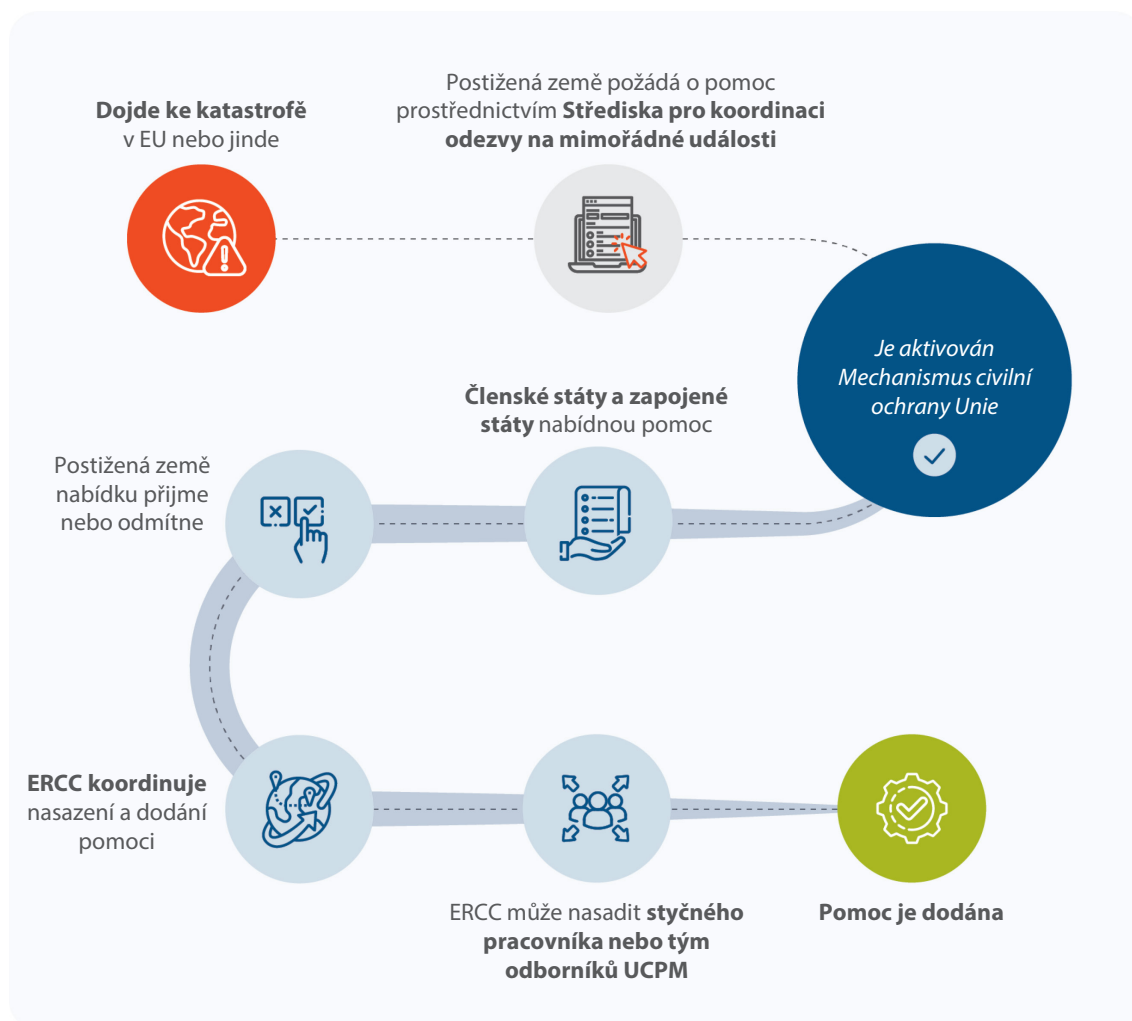
Vracení vybavení rescEU vysoké hodnoty – na základě zkušeností získaných dříve v rámci UCPM vyvíjel jeden členský stát standardizovaný systém pro vracení vybavení vysoké hodnoty poté, co bylo nasazeno. V rámci tohoto systému měly být postupy pro vracení použitého vybavení vysoké hodnoty zpět do skladu z velké části automatizované. Mechanismy a ujednání pro vrácení by závisely na stavu vybavení a době trvání nasazení. Tento postup by umožnil větší využití vybavení rescEU vysoké hodnoty po celou dobu jeho životnosti.

Virtuální vytváření zásob – Komise a tentýž členský stát zkoumaly, zda by některé položky mohly být zakoupeny a uskladněny v prostorách výrobce, a nikoli zakoupeny a skladovány samotnými členskými státy. Analýza nákladů a přínosů však dosud nebyla provedena.

Nasazení kapacit rescEU bylo účinné, ale související postupy úhrad jsou někdy těžkopádné

- 59** Nasazení kapacit rescEU probíhá v rámci UCPM. Ten lze aktivovat, dojde-li ke katastrofě v EU nebo mimo ni. Postižená země požádá o pomoc prostřednictvím střediska ERCC, které koordinuje reakci UCPM a poskytování pomoci. Středisko ERCC je v neustálém kontaktu s 37 kontaktními místy v členských státech EU a zapojených státech mimo EU. Jakmile žádost o pomoc obdrží, předá tyto informace kontaktním místům prostřednictvím společného informačního systému CECIS. Kontaktní místa – orgány civilní ochrany určené členským státem EU nebo zapojeným státem, který není členem EU – analyzují kapacity dostupné na národní úrovni a sdělí tyto informace ostatním členským státům EU a zapojeným státům, které nejsou členy EU.
- 60** Pomoc poskytovaná v rámci systému rescEU má podobu poskytnutí požadovaných kapacit, v některých případech společně s vysláním odborníků UCPM. Komise poskytování pomoci podporuje tím, že hradí náklady na dopravu a provozní náklady vzniklé členskému státu EU nebo zapojenému státu, který není členem EU a nabídl pomoc ([obrázek 1](#)). Pokud jde o koordinaci mimo EU, středisko ERCC koordinuje činnost s mezinárodními partnery – zejména s [Úřadem OSN pro koordinaci humanitárních záležitostí](#) – s cílem zabránit zdvojování činností a maximalizovat přidanou hodnotu. Síť GŘ ECHO působící v terénu umožňuje středisku ERCC zvýšit doplňkovost civilní ochrany a humanitární pomoci v zemích mimo EU.

Obrázek 1 | Aktivace mechanismu civilní ochrany Unie

Zdroj: EÚD na základě informací o [mechanismu civilní ochrany EU – Evropské civilní ochraně a operacích humanitární pomoci](#).

- 61** Prověřovali jsme opatření v rámci reakce (označovaná také jako „nasazení“), v nichž byly kapacity rescEU využity, abychom posoudili, zda byly kapacity použity jako poslední možnost v kritických situacích, kterým čelí členské státy EU nebo zapojené státy mimo EU, a zda byly poskytnuty včas. Prověřovali jsme také administrativní postup týkající se žádostí o proplacení výdajů. Dále jsme posuzovali důvody, proč byla přijata rozhodnutí na žádosti o pomoc nereagovat.
- 62** Náš vzorek zahrnoval devět opatření v rámci reakce, což představuje 23 % rozpočtované hodnoty všech opatření v rámci reakce, u nichž byly v období 2022–2024 nasazeny kapacity rescEU. Šest z devíti opatření se týkalo poskytnutí kapacit pro letecké hašení požárů v reakci na lesní požáry, z nichž pět se uskutečnilo v EU a jedno v zapojeném státě. Zbývající tři opatření se uskutečnila v zapojených státech a spočívala v poskytování generátorů elektřiny, které byly potřeba z důvodu války Ruska proti Ukrajině. Viz také [obrázek v příloze II](#).

Nasazování kapacit rescEU bylo účinné a rychle se přizpůsobilo novým mimořádným událostem

- 63** Z našeho posouzení nasazování kapacit vyplynulo, že reagovaly jak na tradiční scénáře civilní ochrany, jako je boj proti lesním požárům, tak na scénáře, které nespádají do oblasti působnosti tradiční civilní ochrany, jako je poskytování generátorů elektřiny. Mechanismus UCPM se jim rychle přizpůsobil.
- 64** U šesti opatření v našem vzorku, která se týkala reakce zahrnující letecké hašení požárů, byly kapacity rescEU účinně využity k řešení žádostí o pomoc. Byly použity jako poslední možnost, jak bylo původně zamýšleno. Po posouzení dostupnosti kapacit Evropského souboru civilní ochrany (ECPP) požádalo středisko ERCC vysílající členské státy, aby nasadily kapacity rescEU ve formě letadel a posádky. Kromě toho se všech šest opatření reakce týkalo kritických situací. V jednom případě byla kritická situace způsobena nedostatkem hasicích letadel v přijímající zemi.
- 65** Lhůty pro nasazení⁹ byly ve všech případech dodrženy. To znamenalo, že ke všem případům nasazení došlo do tří hodin v případě reakce rychlého zásahu a do 24 hodin v případě všech jiných typů nasazení. Příklad nasazení hasicích kapacit rescEU je uveden v [rámečku 8](#).

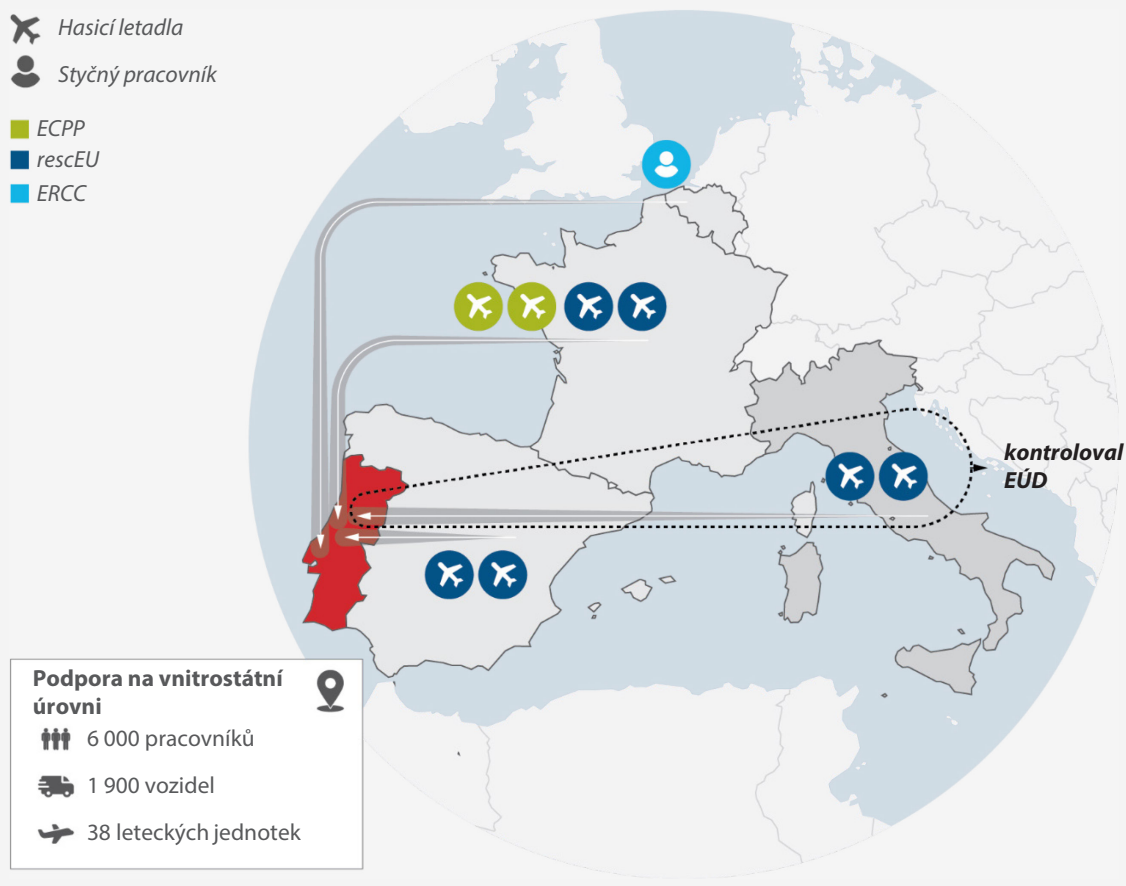
⁹ Prováděcí rozhodnutí Rady (EU) 2019/570 týkající se UCPM.

Rámeček 8

Nasazení kapacit rescEU pro hašení lesních požárů

Dne 15. září 2024 bylo severní a střední Portugalsko vážně zasaženo několika přírodními požáry, které se během zhruba dvou dnů rozšířily na přibližně 85 000 hektarů a během zhruba sedmi dnů na celkem 124 000 hektarů. To přimělo vnitrostátní orgány, aby vyhlásily nejvyšší úroveň pohotovosti, přičemž docházelo k evakuacím, uzavírkám silnic a byly způsobeny značné škody.

Na žádost portugalských orgánů ze dne 16. září 2024 zahájilo středisko ERCC koordinaci reakce UCPM s cílem doplnit úsilí vyvinuté tímto členským státem, což v době svého vrcholu představovalo více než 6 000 osob, 1 900 vozidel a 38 vzdušných jednotek. V rámci UCPM bylo mobilizováno osm středně velkých hasicích letadel z ECPP a rescEU, a to čtyři letadla z Francie (dvě ECPP a dvě rescEU), dvě letadla ze Španělska (rescEU) a dvě letadla z Itálie (rescEU). Středisko ERCC rovněž vyslalo do Portugalska jednoho styčného pracovníka, aby podpořil úsilí v oblasti reakce na vnitrostátní úrovni.

Zdroj: EÚD. Mapa: Eurostat.

- 66** U tří opatření v rámci reakce ve vzorku, která se týkala poskytování generátorů elektřiny, žádná taková kategorie související s energií v rámci ECPP neexistovala. Po zvážení vnitrostátních *ad hoc* nabídek (tj. spontánních nabídek vybavení ze strany členských států) proto potřeba těchto kapacit musela být řešena prostřednictvím zásoby v systému rescEU. Komise dospěla k závěru, že potřeby byly mnohem vyšší, než by bylo možné pokrýt těmito *ad hoc* nabídkami pomoci ze strany členských států EU a zapojených států mimo EU, a proto se rozhodla nasadit kapacity rescEU.
- 67** Právní předpisy¹⁰ vyžadují, aby byly energetické kapacity nasazeny do dvanácti hodin. Tato lhůta nebyla u našich tří opatření zařazených do vzorku dodržena, neboť Komise obdržela od postižené země informaci o přijetí nabídky, ale neobdržela všechny nezbytné logistické detaily umožňující dodání.
- 68** Ve všech třech případech byly odhady nákladů na opatření v oblasti reakce nadhodnoceny. Zjistili jsme, že to nemělo dopad na možnost financování jiných opatření v rámci reakce, neboť na konci každého roku byl k dispozici dostatečný rozpočet pro jakoukoli eventualitu.
- 69** V jednom ze tří případů zařazených do vzorku musela být žádost o 100 generátorů z hlediska nasazení rozdělena do dvou opatření, a to z důvodu administrativní chyby při manuální evidenci kapacit v systému CECIS, které neodpovídaly tomu, co bylo uloženo ve skladech příjemců projektu. První nasazení zahrnovalo 97 generátorů. Druhé nasazení se zbývajících třemi generátory bylo možné odeslat až po opravě jejich evidence v systému CECIS, což oproti již učiněnému nasazení znamenalo dvoutýdenní zpoždění.

¹⁰ Příloha prováděcího rozhodnutí 2019/570 o UPCM.

Vlivem administrativní zátěže se někdy zpozdilo podání žádostí o proplacení výdajů

- 70** V rámci UCPM je stanovena finanční pomoc na náklady na dopravu a provozní náklady spojené s opatřeními v rámci reakce systému rescEU. U opatření v zemích mimo EU a nasazení kapacit rescEU v případě katastrof s nízkou pravděpodobností výskytu, ale s velkým dopadem, včetně letadel pro zdravotní evakuaci a nasazení CBRN kapacit, pokrývá mechanismus UCPM 100 % těchto nákladů. V případě nasazení kapacit týkajících se leteckého hašení požárů v členských státech EU a zapojených státech mimo EU pokrývá mechanismus UCPM 75 % provozních nákladů a 100 % nákladů na dopravu. Ve všech případech nejprve hradí veškeré náklady na nasazení země, v níž je kapacita rescEU umístěna, a poté jí je proplácí Komise.
- 71** Zjistili jsme, že před provedením opatření, během jeho provádění i po provedení je třeba vyplnit řadu provozních a smluvních dokumentů, jako je počáteční provozní formulář, formulář pro nasazení, denní zprávy o situaci, formulář grantové dohody a finanční výkaz. Oba orgány civilní ochrany, s nimiž jsme se setkali během návštěv na místě, nám sdělily, že administrativní zátěž někdy vedla ke zpožděním při podávání žádostí o úhradu. Využití grantů financujících několik opatření najednou by umožnilo seskupit několik opatření v rámci reakce do jednoho grantu, čímž by se výrazně snížil počet smluvních dokumentů (jako je grantová dohoda a finanční výkaz) pro každý členský stát EU nebo zapojený stát mimo EU.

Důvody uvedené pro neposkytnutí reakce rescEU byly oprávněné

- 72** Ze 225 žádostí o pomoc obdržených v období 2022–2024 bylo 18 zamítnuto. Čtyři z těchto žádostí pocházely z členských států EU, jedna ze zapojeného státu mimo EU a 13 ze zemí mimo EU.
- 73** Podle stávajících [právních předpisů o UCPM](#)¹¹ jsou kapacity rescEU určeny k použití v členských státech EU a zapojených státech mimo EU. V ostatních zemích mimo EU lze kapacity rescEU nasadit v případě, že by byl katastrofou v takové zemi významně zasažen jeden nebo více členských států EU nebo jejich občané. Žádná ze 13 žádostí pocházejících z ostatních zemí mimo EU toto kritérium nesplňovala.
- 74** Zjistili jsme, že důvody uvedené pro neuvolnění kapacit rescEU byly přiměřené. Patřila mezi ně například skutečnost, že zdroje – zejména letadla pro hašení lesních požárů – již byly nasazeny na jiné mimořádné události nebo že žádosti o pomoc se týkaly položek, které dosud nebyly v zásobách rescEU k dispozici (např. vakcína proti opičím neštovicím a imunoglobulin). V jednom případě, kdy zdroje rescEU a ECPP nemohly být nasazeny, reagoval jeden členský stát dvoustranně. Zmíněná jedna žádost ze zapojeného státu mimo EU, které nebylo vyhověno, se týkala žádosti o repatriaci občanů z Ukrajiny. To v roce 2022 nespadalo do oblasti působnosti UCPM.

Tuto zprávu přijal v Lucemburku na svém zasedání dne 19. května 2026 senát III, jemuž předsedá člen Účetního dvora George-Marius Hyzler.

Za Účetní dvůr

Tony Murphy
předseda

¹¹ Čl. 12 odst. 10 rozhodnutí č. 1313/2013/EU, ve znění pozdějších předpisů.

Přílohy

Příloha I – O auditu

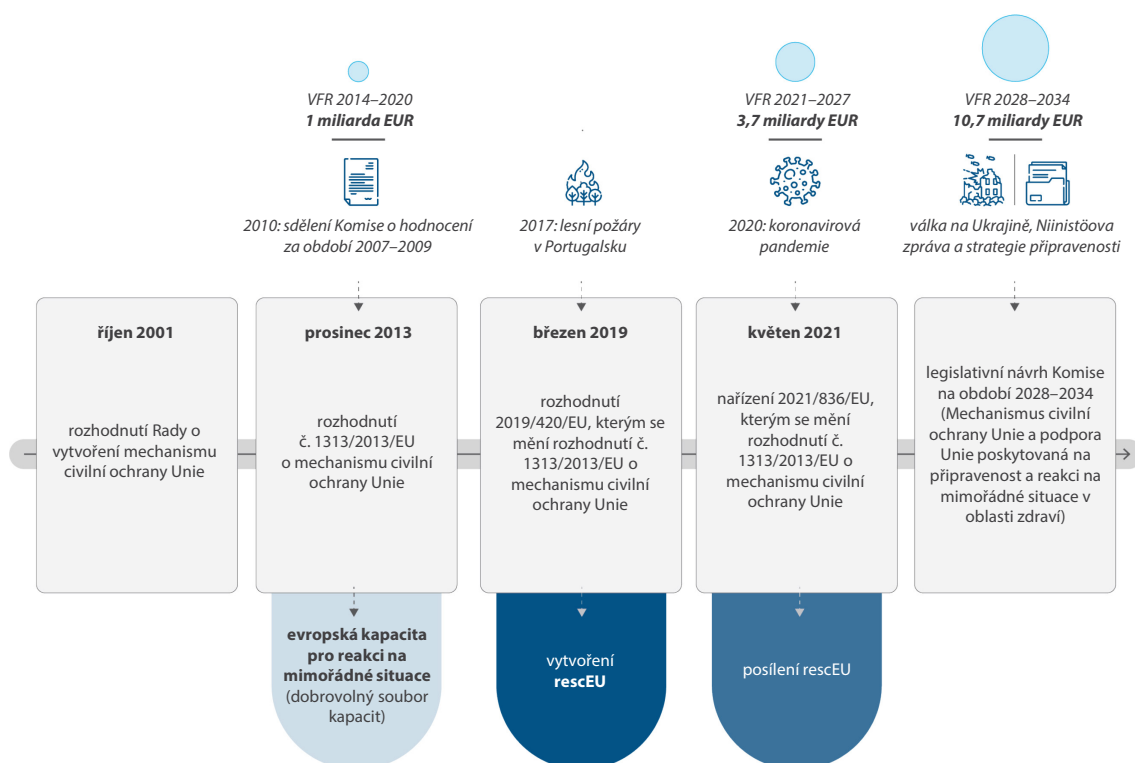
Zásoba v systému rescEU mechanismu civilní ochrany Unie

- 01** Zásoba v systému rescEU funguje v rámci Mechanismu civilní ochrany Unie (UCPM), což je Komisí řízený systém pro koordinaci reakce na katastrofy a civilní ochrany mezi členskými státy EU a deseti dalšími zapojenými státy, které nejsou členy EU¹. V oblasti, za niž nesou primární odpovědnost členské státy, je úloha UCPM založena na třech pilířích.
- a) **Prevence:** jakékoli opatření zaměřené na snížení rizika nebo zmírnění nepříznivých důsledků katastrof pro obyvatelstvo, životní prostředí nebo majetek včetně kulturního dědictví.
 - b) **Připravenost:** stav pohotovosti a způsobilosti lidských a materiálních zdrojů, struktur, komunit a organizací dosažený v důsledku předem přijatého opatření a umožňující jim zajistit účinnou a rychlou odezvu na katastrofy.
 - c) **Odezva:** jakékoli opatření přijaté na základě žádosti o pomoc v rámci mechanismu Unie v případě bezprostřední hrozby katastrofy, v jejím průběhu nebo po ní za účelem řešení jejich okamžitých nepříznivých důsledků.
- 02** Mechanismus civilní ochrany Unie byl zřízen [rozhodnutím Rady v roce 2001](#). Stávající právní rámec byl stanoven [rozhodnutím č. 1313/2013/EU](#) s cílem přispět k uplatňování článků [196](#) (o civilní ochraně) a [222](#) SFEU (o solidaritě mezi členskými státy EU). Toto rozhodnutí bylo několikrát změněno, přičemž k nejvýznamnějším aktualizacím došlo v letech [2019](#) a [2021](#).

¹ Albánie, Bosna a Hercegovina, Island, Moldavsko, Černá Hora, Severní Makedonie, Norsko, Srbsko, Turecko a Ukrajina.

- 03** Aktualizace z roku 2019 se týkala vytvoření zásoby rescEU, což je zásoba EU pro schopnost odezvy na katastrofy (na což se zaměřuje náš audit). Došlo k ní po lesních požárech, které postihly Evropu v roce 2017. V návaznosti na koronavirovou pandemii byla provedena aktualizace z roku 2021, která zejména posílila úlohu EU tím, že Komisi umožnila pořizovat zdroje pro odezvu na katastrofy přímo. Viz [obrázek 1](#).

Obrázek 1 | Vývoj právního základu Mechanismu civilní ochrany Unie, včetně jeho složky rescEU

Zdroj: EÚD na základě informací poskytnutých Komisí.

- 04** Rozpočet mechanismu UCPM pro období 2021–2027 činí 3,7 miliardy EUR. Zahrnuje přiděl z víceletého finančního rámce (VFR) ve výši 1,6 miliardy EUR a dodatečný přiděl z nástroje NextGenerationEU (NGEU) ve výši 2 miliard EUR, který je dočasnou podporou určenou na řešení potřeb EU a jejích členských států v oblasti oživení vyplývajících z koronavirové pandemie ([rámeček](#)). Tyto částky byly doplněny příspěvkem zapojených států mimo EU ve výši 114 milionů EUR. Tři čtvrtiny finančních prostředků na období 2021–2027 (2,9 miliardy EUR) byly přiděleny na kapacity rescEU.

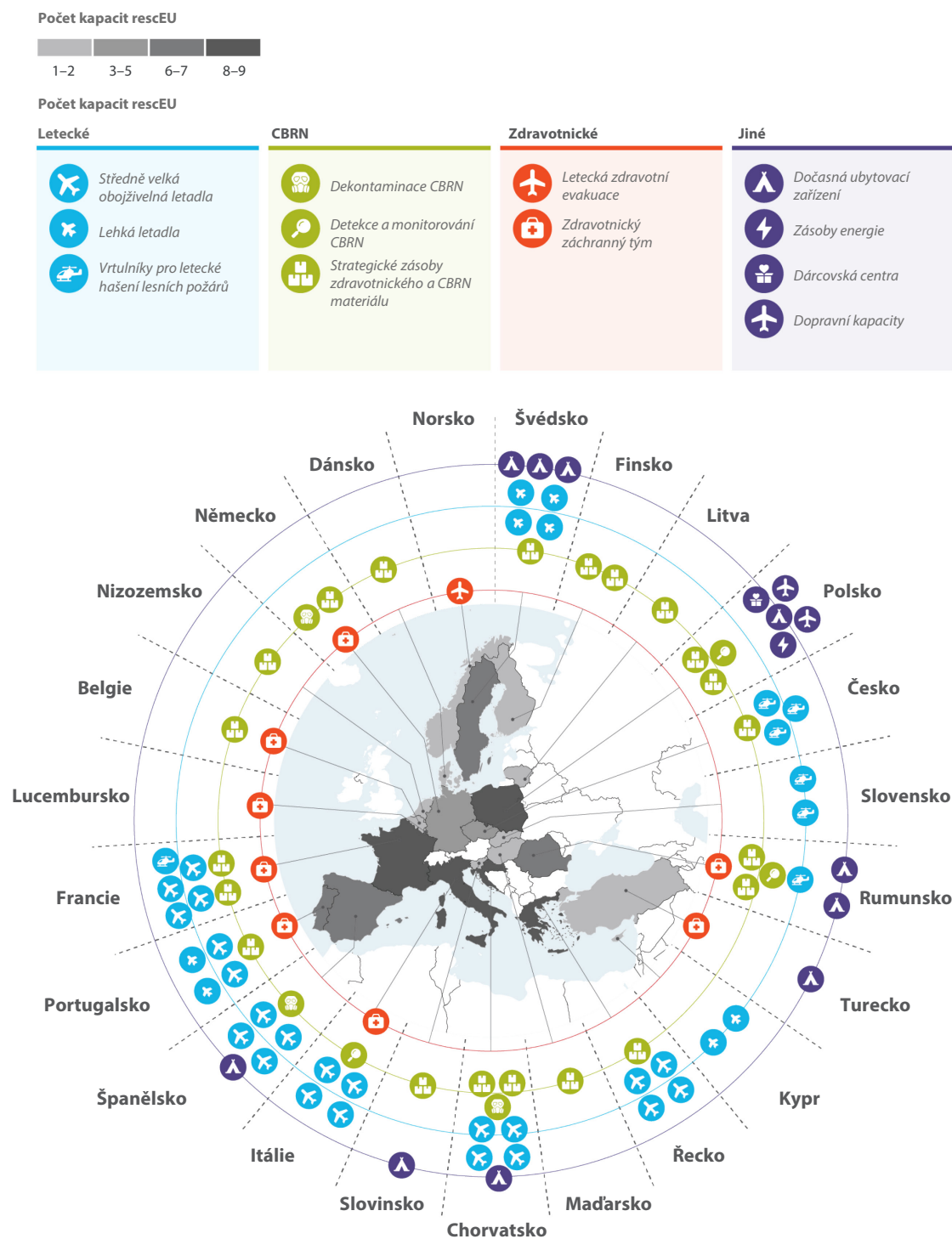
Rámeček

NextGenerationEU

V prosinci 2020 přijala Rada jako mimořádnou reakci na krizi způsobenou koronavirovou pandemií [nástroj Evropské unie na podporu oživení](#) (označovaný také jako nástroj NGEU), v jehož rámci měly být prostřednictvím společných výpůjček k dispozici finanční prostředky v celkové výši více než 800 miliard EUR (v běžných cenách). Nástroj byl zřízen během velmi krátké doby jako jednorázový dočasný nástroj doplňující 1,211 miliardy EUR z VFR na období 2021–2027. Výdaje mají podobu grantů a půjček členským státům prostřednictvím Nástroje pro oživení a odolnost (což odpovídá přibližně 90 % jeho rozpočtu) a šesti dalších výdajových programů EU, z nichž jeden je rescEU, na který bylo přiděleno až 2,0 miliardy EUR.

- 05** Ve [zprávě Sauliho Niinistöa](#) o posílení civilní a vojenské připravenosti a pohotovosti EU byl zdůrazněn význam zajištění toho, aby byly nezbytné civilní kapacity vhodné pro účely prevence katastrof, obnovy po nich a reakce na ně, což [podpořila Rada](#) v prosinci 2024. Tato zpráva byla následně podkladem pro [Strategii unie připravenosti](#), kterou Komise a vysoká představitelka Unie pro zahraniční věci a bezpečnostní politiku vydaly v březnu 2025, a pro [Strategii EU pro vytváření zásob](#), kterou Komise zveřejnila v červenci 2025. V červenci 2025 Komise vydala také [návrh nařízení o Mechanismu civilní ochrany Unie a podpoře Unie pro připravenost a reakci na mimořádné situace v oblasti zdraví](#), které nahradí rozhodnutí č. 1313/2013/EU. Navrhovaný rozpočet UPCM ve výši 10,7 miliardy EUR v rámci VFR na období 2028–2034 je výrazně vyšší než rozpočet současný.
- 06** V roce 2019 byla vytvořena kapacita rescEU jako strategická rezerva v rámci zásob v systému pro odezvu na katastrofy. Je plně financovaná EU. Na konci roku 2025 byly kapacity rescEU umístěny ve 23 členských státech EU a zapojených státech mimo EU ([obrázek 2](#)).

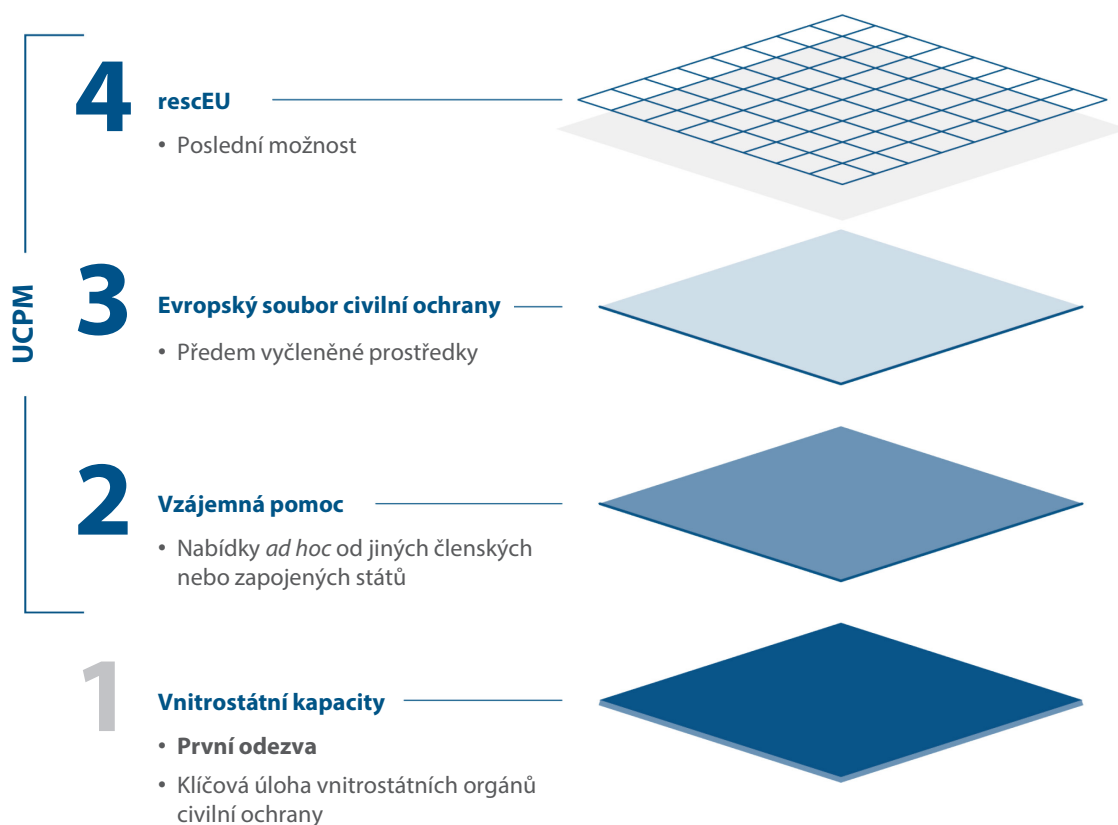
Obrázek 2 | Kapacity rescEU

Zdroj: EÚD na základě informací poskytnutých Evropskou komisí. Mapa: Eurostat.

07 Zásoba v systému rescEU byla koncipována jako poslední možnost², která Unii umožňuje reagovat na katastrofy v případech, kdy stávající kapacity na vnitrostátní úrovni nebo kapacity předem vyčleněné členskými státy na Evropský soubor civilní ochrany (ECPP) nejsou schopny zajistit účinnou odezvu. Na rozdíl od kapacit ECPP je nasazení zásoby v systému rescEU povinné, pokud nejsou k dispozici žádné jiné kapacity (**obrázek 3**)³. Zásoba zahrnuje flotilu hasicích letadel a vrtulníků, letadlo pro zdravotní evakuaci a zásobu zdravotnického materiálu a polní nemocnice pro odezvu na mimořádné situace v oblasti zdraví. Zásoba v systému rescEU zahrnuje rovněž zásoby pro odezvu na chemická, biologická, radiologická a jaderná (CBRN) rizika, jakož i dočasné ubytovací jednotky, dopravní prostředky a položky související s dodávkou energie.

Obrázek 3 | Struktura odezvy UCPM

Zdroj: EÚD na základě informací poskytnutých Komisí.

² 22. bod odůvodnění [nařízení \(EU\) 2021/836](#), kterým se mění rozhodnutí č. 1313/2013/EU o mechanismu civilní ochrany Unie.

³ Článek 12 [rozhodnutí č. 1313/2013 \(změněno\)](#).

Úlohy a odpovědnost

- 08** Vzhledem k tomu, že civilní ochrana je výsadou členských států, primární odpovědnost za ni nesou členské státy EU (a zapojené státy, které nejsou členy EU). Komise poskytuje podporu ve třech oblastech civilní ochrany: prevence, připravenosti a odezvy. Hlavním odpovědným generálním ředitelstvím je Generální ředitelství pro evropskou civilní ochranu a operace humanitární pomoci (GŘ ECHO). V období 2021–2027 se na vytváření zdravotnických zásob rescEU a zásob v oblasti CBRN podílí rovněž Úřad pro připravenost a reakci na mimořádné situace v oblasti zdraví (HERA), s cílem lépe se připravit a reagovat na případné závažné hrozby pro veřejné zdraví. Za tímto účelem poskytl úřad HERA generálnímu ředitelství ECHO prostřednictvím dohody o společném pověření finanční prostředky NGEU.
- 09** V GŘ ECHO je jádrem UCPM Středisko pro koordinaci odezvy na mimořádné události. Středisko funguje nepřetržitě po celý rok a zajišťuje monitorování v reálném čase a okamžitou odezvu na katastrofy po celém světě. Funguje jako koordinační centrum mezi všemi členskými státy EU, deseti dalšími zapojenými státy mimo EU, postiženou zemí – kterou může být kterákoli země na světě – a odborníky na civilní ochranu a humanitární pomoc.
- 10** Kapacity rescEU jsou většinou financovány prostřednictvím výzev k podávání návrhů vyhlášených Komisí, která však může poskytovat granty členským státům EU a zapojeným státům mimo EU přímo, bez otevřené výzvy k podávání návrhů⁴. Způsobilými příjemci finanční podpory Komise (označovanými také jako „příjemci projektů“) jsou příslušné orgány a další oprávněné subjekty z členských států a zapojených států mimo EU, které jsou pak odpovědné za pořízení a údržbu kapacit rescEU.

⁴ Čl. 12 odst. 3c) [rozhodnutí č. 1313/2013](#).

Rozsah a koncepce auditu

- 11** Náš audit se zaměřil na období 2022–2024, které mělo během období VFR 2021–2027 nejvyšší rozpočtové výdaje na kapacity rescEU, včetně NGEU. Hodnota nasmlouvaných grantů rescEU financovaných na základě výzev k podávání návrhů vyhlášených během tohoto období představuje přibližně 70 % celkového rozpočtu UCPM (včetně NGEU) na celé období 2021–2027 (3,7 miliardy EUR).
- 12** Civilní ochrana a v poslední době i připravenost obecně patří k prioritám politické agendy EU, což bylo vyvoláno změnou klimatu, koronavirovou pandemií a v posledních letech také útočnou válkou Ruska proti Ukrajině.
- 13** EÚD provedl v roce 2016 [audit UCPM](#) v oblasti koordinace odezvy na katastrofy mimo EU, sledoval provádění doporučení, která z auditu vyplynula, a o výsledku informoval ve [výroční zprávě o výkonnosti za rok 2019](#).
- 14** V tomto auditu se zaměřujeme na plánování a provádění zásob v systému rescEU vytvořených v roce 2019. Konkrétně jsme posuzovali, zda:
 - a) Komise posoudila potřeby a nedostatky na úrovni EU a zda poskytovala kapacity rescEU v souladu se zjištěnými potřebami;
 - b) projekty financované z kapacit rescEU byly prováděny účinně, včetně jejich údržby;
 - c) zásoba v systému rescEU byla použita k účinnému řešení žádostí o pomoc v případě katastrof a zda byla použita jako poslední možnost, jak bylo původně zamýšleno;
 - d) důvody uvedené pro nevyhovění žádostem o aktivaci byly oprávněné.
- 15** Audit se týkal výzev k podávání návrhů, financovaných projektů a opatření v oblasti odezvy v rámci systému rescEU v letech 2022 až 2024, které řídilo GŘ ECHO. Provedli jsme rovněž audit úřadu HERA v souvislosti se dvěma výzvami v oblasti CBRN a třemi projekty ve vzorku v této oblasti, neboť byly financovány na základě dohody o společném pověření mezi úřadem HERA a GŘ ECHO (viz bod [08](#)). Na základě údajů dostupných ke dni 31. prosince 2024 bylo 31 % projektů souvisejících s výzvami v rámci rescEU plně nebo částečně v provozu. Zaměřili jsme se na výzvy pokrývající různé kapacity rescEU: prostředky pro letecké hašení požárů, chemické, biologické, radiologické a jaderné zásoby a zdravotnický materiál, nouzovou přepravu, mobilní dočasné ubytovací jednotky a nouzové dodávky energie.

- 16** Kritérii použitými při výběru členských států, výzev a projektů byla důležitost, druh kapacity, zeměpisná poloha a míra provedení projektu. Do vzorku jsme zařadili opatření v oblasti odezvy pouze v těch členských státech, které byly zahrnuty do vzorku výzev k podávání návrhů a projektů, a to na základě významnosti a typu kapacity ([příloha II](#)). U výzev rescEU představovaly největší podíl výdajů kapacity v oblasti CBRN, zatímco v našem kontrolovaném základním souboru tvořily nejvyšší počet opatření odezvy rescEU aktivace týkající se hašení požárů.
- 17** Výzev k podávání návrhů v rámci rescEU se mohou účastnit jak členské státy EU, tak státy, které nejsou členy EU, ale jsou zapojeny do UCPM. Pokud jde o zeměpisnou působnost, audit se týkal grantů udělených členským státům EU. Náš vzorek opatření v oblasti odezvy zahrnoval aktivace v rámci EU i mimo ni ([obrázek v příloze II](#)).
- 18** Auditní činnost jsme prováděli od dubna do prosince 2025 prostřednictvím dokumentárních přezkumů, auditních návštěv na místě ve čtyřech členských státech (Francie, Itálie, Polsko a Finsko) a rozhovorů s příjemci, orgány a zúčastněnými stranami. Naše [auditní metodika](#) je v souladu s mezinárodními auditorskými standardy vydanými [Mezinárodní organizací nejvyšších kontrolních institucí](#).

Příloha II – Naše vzorky

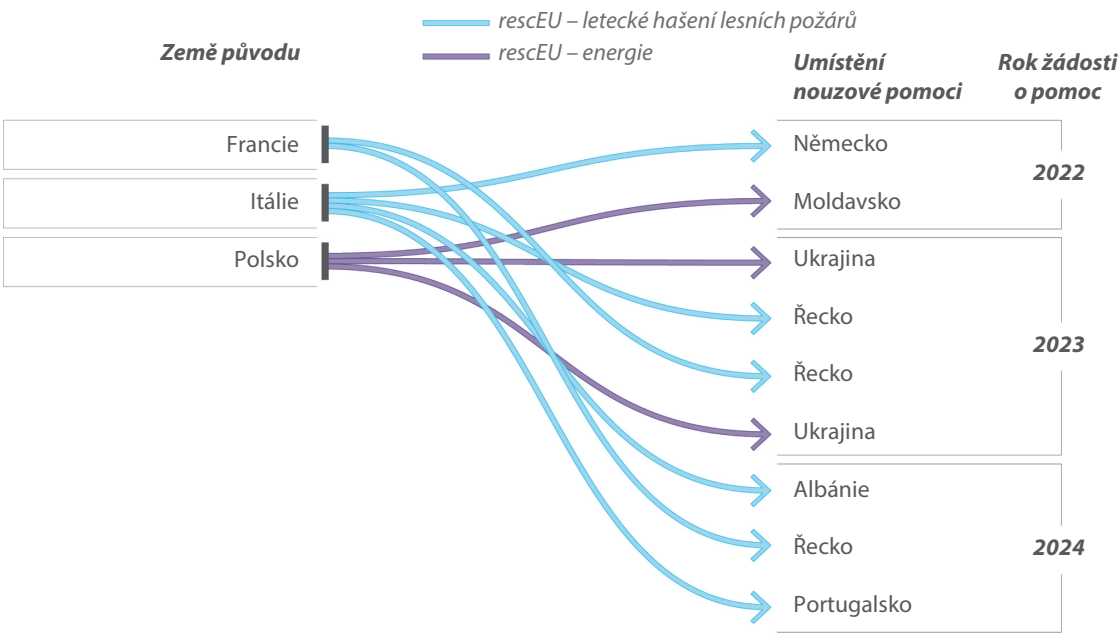
Tabulka | Vzorek šesti výzev k podávání návrhů a jednoho přímého zadání v rámci rescEU a osm souvisejících projektů

✓ Dokončeno
➔ Probíhá

Číslo výzvy	Číslo projektu	Typ projektu	Zdroj financování	Stav projektu	Rozpočet (v EUR)
1	1	Prostředky pro letecké hašení požárů	VFR	➔	100 000 000
2	2	CBRN a zdravotnické zásoby	NGEU	➔	242 236 085
	3	CBRN a zdravotnické zásoby	NGEU	➔	100 615 766
3	4	Nouzová přeprava	NGEU	➔	135 848 000
4	5	Mobilní dočasné ubytovací jednotky	NGEU	➔	35 515 202
5	6	CBRN a zdravotnické zásoby	NGEU	➔	187 583 204
6	7	Prostředky pro letecké hašení požárů	VFR	✓	4 753 770
Přímé zadání	8	Nouzové dodávky energie	NGEU	➔	114 965 450

Zdroj: EÚD na základě údajů poskytnutých Evropskou komisí.

Obrázek | Vzorek devíti opatření v rámci odezvy rescEU

Zdroj: EÚD na základě údajů poskytnutých Evropskou komisí.

Zkratky

Zkratka	Definice/vysvětlení
CBRN	Chemická, biologická, radiologická a jaderná oblast
CECIS	Společný komunikační a informační systém pro mimořádné události
ECPP	Evropský soubor civilní ochrany
ERCC	Středisko pro koordinaci odezvy na mimořádné události
GŘ ECHO	Generální ředitelství pro evropskou civilní ochranu a operace humanitární pomoci
HERA	Úřad pro připravenost a reakci na mimořádné situace v oblasti zdraví
NGEU	NextGenerationEU
OLAF	Evropský úřad pro boj proti podvodům
UCPM	Mechanismus civilní ochrany Unie
VFR	Víceletý finanční rámec

Odpovědi Komise

<https://www.eca.europa.eu/cs/publications/SR-2026-17>

Harmonogram

<https://www.eca.europa.eu/cs/publications/SR-2026-17>

Auditní tým

Účetní dvůr ve svých zvláštních zprávách informuje o výsledcích auditů politik a programů EU či tématech z oblasti správy a řízení zaměřených na konkrétní oblasti rozpočtu. Vybírá a koncipuje tyto auditní úkoly tak, aby byl jejich dopad co největší, a zohledňuje přitom rizika pro výkonnost nebo zajištění souladu s předpisy, objem příslušných příjmů či výdajů, očekávaný vývoj, politické zájmy a zájem veřejnosti.

Tento audit výkonnosti provedl auditní senát III, který odpovídá za audit oblastí vnější činnost, bezpečnost a právo a jemuž zpočátku předsedala členka EÚD Bettina Jakobsenová a následně George-Marius Hyzler. Audit vedl člen EÚD George-Marius Hyzler a podporu mu poskytovali vedoucí kabinetu Romuald Kayibanda, tajemnice kabinetu Annette Farrugiaová, vyšší manažerka Margit Spindeleggerová, vedoucí úkolu Naiara Zabala Eguiraunová a auditoři Tomasz Kapera a Michele Scardone. Jazykovou podporu zajišťoval Richard Moore. Grafickou podporu zajišťovala Dunja Weibelová a administrativní podporu poskytovala Joanna Piotrowiczová.

AUTORSKÁ PRÁVA

© Evropská unie, 2026

Politiku opakovaného použití dokumentů Evropského účetního dvora (EÚD) upravuje [rozhodnutí Evropského účetního dvora 6-2019](#) o politice týkající se veřejně přístupných dat a opakovaném použití dokumentů.

Pokud není uvedeno jinak (například v jednotlivých upozorněních o ochraně autorských práv), je obsah EÚD vlastněný EU předmětem licence [Creative Commons Attribution 4.0 International \(CC BY 4.0\) licence](#). Opakované použití je tedy obecně povoleno za podmínky, že je uveden zdroj a případné změny jsou označeny. Osoby opakovaně používající obsah EÚD nesmí měnit jeho původní význam či sdělení. EÚD nenese za jakékoli důsledky opakovaného použití odpovědnost.

Pokud konkrétní obsah zobrazuje identifikovatelné fyzické osoby, například na fotografiích zaměstnanců EÚD, nebo zahrnuje díla třetích stran, je nutno získat další povolení.

Je-li takové povolení poskytnuto, ruší a nahrazuje výše uvedené obecné povolení a musí jasně uvádět veškerá omezení týkající se použití.

K použití nebo reprodukci obsahu, který není ve vlastnictví EU, může být nezbytné požádat o svolení přímo držitele autorských práv.

Fotografie na titulní straně: © Chalabala – stock.adobe.com.

Obrázek 1, příloha I obrázek 1 a příloha I obrázek 2 – ikony: tyto obrázky byly vytvořeny s použitím zdrojů z platformy [Flaticon.com](#). © Freepik Company S.L. Všechna práva vyhrazena.

Rámeček 8 – ikona: tento rámeček byl vytvořen s použitím zdrojů z platformy [Flaticon.com](#). © Freepik Company S.L. Všechna práva vyhrazena.

Programové vybavení nebo dokumenty, na něž se vztahují práva průmyslového vlastnictví, jako patenty, ochranné známky, zapsané (průmyslové) vzory, loga a názvy, jsou z politiky EÚD pro opakované použití vyloučeny.

Internetové stránky orgánů a institucí Evropské unie využívající doménu europa.eu obsahují odkazy na stránky třetích stran. Protože nad jejich obsahem nemá EÚD žádnou kontrolu, doporučujeme seznámit se s jejich vlastními zásadami ochrany soukromí a politikou v oblasti autorských práv.

Použití loga EÚD

Logo EÚD nesmí být použito bez předchozího souhlasu EÚD.

HTML	ISBN 978-92-849-7731-4	ISSN 1977-5628	doi:10.2865/7573870	QJ-01-26-028-CS-Q
PDF	ISBN 978-92-849-7732-1	ISSN 1977-5628	doi:10.2865/2240364	QJ-01-26-028-CS-N

JAK CITOVAT

Evropský účetní dvůr, [zvláštní zpráva 17/2026](#) „Zásoba v systému rescEU Mechanismu civilní ochrany Unie – i přes nedostatky v plánování, které komplikují její použití a udržitelnost, má cenný přínos k evropské civilní ochraně“, Úřad pro publikace Evropské unie, 2026.

Prověřovali jsme způsob, jímž Komise plánuje a provádí projekty zaměřené na rozvoj a vytváření zásob v systému rescEU i jejich nasazení. Tyto zásoby rescEU představují tři čtvrtiny (2,9 miliardy EUR) finančních prostředků Mechanismu civilní ochrany Unie na období 2021–2027.

Dospěli jsme k závěru, že zásoby v systému rescEU významně přispěly k evropské civilní ochraně, a to prostřednictvím nákupu a pronájmu různých kapacit rescEU a jejich nasazením, pokud to bylo nutné z důvodu krize. Zjistili jsme však, že nedostatky v plánování výzev k předkládání návrhů komplikovaly provádění projektů a jejich udržitelnost. V některých případech byly postupy spojené s žádostí o proplacení opatření v rámci reakce těžkopádné. V této zprávě předkládáme doporučení k řešení těchto záležitostí.

Zvláštní zpráva EÚD podle čl. 287 odst. 4 druhého pododstavce Smlouvy o fungování EU.

EVROPSKÝ
ÚČETNÍ DVŮR

Úřad pro publikace
Evropské unie

EVROPSKÝ ÚČETNÍ DVŮR
12, rue Alcide De Gasperi
1615 Luxembourg
LUCEMBURSKO

Tel.: +352 4398-1

Dotazy: eca.europa.eu/cs/contact
Internetová stránka: eca.europa.eu
Sociální síť: @EUauditors